

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการและวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงาน

สืบเนื่องจากผลการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านโครงการเหมืองแร่ คณะกรรมการแร่ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ 5/2567 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2567 มีมติเห็นชอบแผนการฟื้นฟู สภาพพื้นที่การทำเหมืองตามแผนการฟื้นฟู การพัฒนา การใช้ประโยชน์ การเฝ้าระวังผลกระทบต่อคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในระหว่างที่มีการทำเหมือง และหลังจากปิดเหมือง และให้นำมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเดิมในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหนังสือที่ ทส 1009.2/8187 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2555 หนังสือ ที่ ทส 1010.2/1413 ลงวันที่ 29 มกราคม 2555 และหนังสือ ที่ ทส 1009.2/20606 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2565 และที่กำหนดเพิ่มเติม โดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตามหนังสือ ที่ อก 1506/2057 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2566 ไปกำหนดเป็นเงื่อนไขแนบท้ายในการส่งอนุญาต โดยกำหนดอายุต่อไปอีก 20 ปี โดยให้ระยะเวลาต่ออายุนับแต่วันที่ผู้ออกประทานบัตรอนุญาตให้มีการต่ออายุ พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบในการกำหนดเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตร โดยให้รักษามาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว (Green Mining) หรือมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมแร่ (CSR-DPIM) ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่อย่างต่อเนื่อง บัณฑิตกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงได้อนุญาตให้ต่ออายุประทานบัตรที่ 31885/10067 ต่อไปอีก 20 ปี ตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม 2567 ถึงวันที่ 1 สิงหาคม 2587 (**ดังภาพผนวกที่ 1**) ทางโครงการฯ จึงได้มอบหมายให้ บริษัท พัฒนา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำกัด จัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดของการเห็นชอบในรายงาน

1.2 รายละเอียดของโครงการโดยสังเขป

1.2.1 รายละเอียดโครงการ

1. ชื่อโครงการ โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของ บริษัท บ้านทองศิลาทรัพย์ จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 6/2564 (ประทานบัตรที่ 31898/16561) ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอต่ออายุประทานบัตรที่ 1/2564 (ประทานบัตรที่ 31885/16067)
2. เจ้าของโครงการ บริษัท บ้านทองศิลาทรัพย์ จำกัด
3. สถานที่ตั้งโครงการ หมู่ที่ 9 ตำบลสีวิเชียร อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี
4. ขนาดพื้นที่โครงการ มีเนื้อที่ 186 ไร่ 3 งาน 56 ตารางวา
5. โครงการได้รับอนุญาต ตั้งแต่วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556
และได้ทำการต่ออายุประทานบัตรออกไปอีก 20 ปี
ตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2567 ถึงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2587

1.2.2 สถานที่ตั้งและขนาดของโครงการ

โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของ บริษัท บ้านทองศิลาทรัพย์ จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 6/2564 (ประทานบัตรที่ 31898/16561) ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอต่ออายุประทานบัตรที่ 1/2564 (ประทานบัตรที่ 31885/16067) อยู่ในเขตการปกครองที่ หมู่ที่ 13 ตำบลบุเปือย และหมู่ที่ 9 ตำบลสีวิเชียร อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มีเนื้อที่ 186 ไร่ 3 งาน 56 ตารางวา พื้นที่ประทานบัตรตั้งอยู่ในแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1:10,000 ลำดับชุด L 7017 ระวาง 6038 III (อำเภอนาจะหลวย) ของกรมแผนที่ทหาร ระหว่างค่าพิกัดฉากสากล (U.T.M) แนวตั้ง 501250-502350 ตะวันออก และเส้นกริดนอน 1604650-1605230 เหนือ (ดังรูปที่ 1-1)

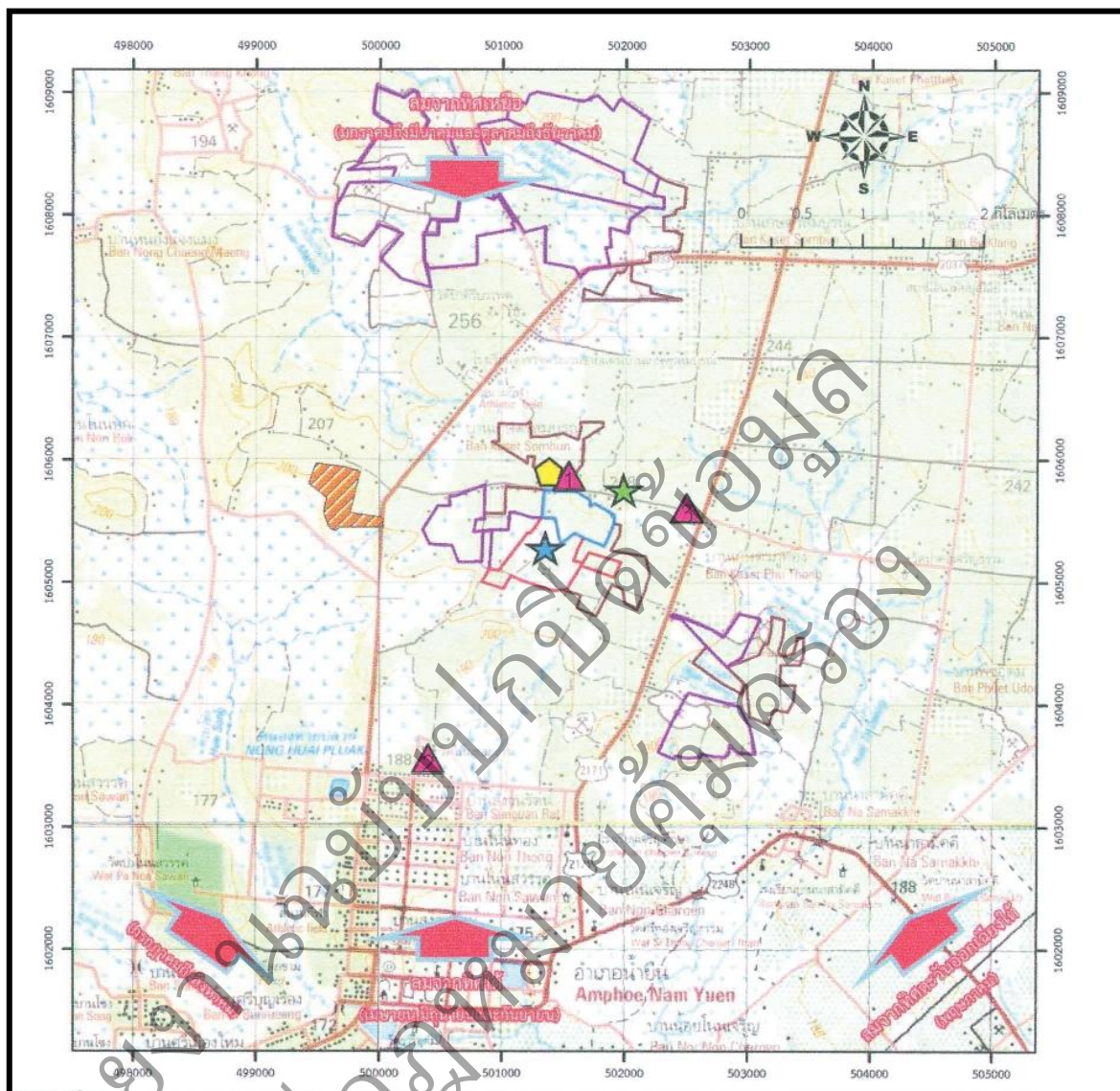
อาณาเขตติดต่อของคำขอประทานบัตรแปลงนี้มีรายละเอียดดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับพื้นที่เกษตรกรรม
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับพื้นที่เกษตรกรรม
- ทิศใต้ ติดต่อกับพื้นที่ประทานบัตรที่ 31876/15832 ของบริษัท ศิลาณ้ำยืน จำกัด
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับพื้นที่ประทานบัตรที่ 31871/15601 ของบริษัท ส.เขมราฐอินดัสตรี จำกัด

1.2.3 การคมนาคมเข้าสู่พื้นที่

การคมนาคมเข้าสู่พื้นที่ประทานบัตรที่ 31885/16067 ของ บริษัท บ้านทองศิลาทรัพย์ จำกัด สามารถเดินทางโดยรถยนต์จากจังหวัดอุบลราชธานี ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 ไปยังอำเภอดงหลวง เป็นระยะทางประมาณ 37 กิโลเมตร จากอำเภอดงหลวงเดินทางตรงไปทางทิศใต้ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2171 สายอำเภอดงหลวง-น้ำยืนเป็นระยะทางประมาณ 43 กิโลเมตร ก่อนถึงอำเภอน้ำยืนประมาณ 6.5 กิโลเมตร แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 3093 ไปทางทิศเหนือ (บ้านเกษตรสมบูรณ์) ประมาณ 3 กิโลเมตร ถึงพื้นที่ประทานบัตรที่ 31885/16067 (คำขอประทานบัตรที่ 3/2553) อยู่ทางด้านขวามือ ประมาณ 1,000 เมตร รวมระยะทางจากจังหวัดอุบลราชธานี ถึงเขตประทานบัตรแปลงนี้ประมาณ 80 กิโลเมตร

โครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของ บริษัท บ้านทองศิลาทรัพย์ จำกัด คำขอประทานบัตรที่ 6/2564 (ประทานบัตรที่ 31898/16561) ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับคำขอต่ออายุประทานบัตรที่ 1/2564 (ประทานบัตรที่ 31885/16067)

ที่มา : แผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1:50,000 ของกรมแผนที่ทหาร ลำดับชุด L7018 ระหว่าง 597I, 5938II, 6037IV และ 6038III (2542)

สัญลักษณ์

- คำขอประทานบัตรที่ 6/2564
- คำขอประทานบัตรที่ 1/2564
- ประทานบัตรข้างเคียง
- ประทานบัตรข้างเคียง
- โรงไม้หินของโครงการ

รูปที่ 1-1 แสดงจุดที่ตั้งของพื้นที่โครงการ

1.2.4 การใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการ

สภาพพื้นที่โครงการฯ พบว่า บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือในพื้นที่คำขอฯ เป็นที่ตั้งของโรงโม่หิน บริเวณตอนกลางถึงตะวันตกเป็นพื้นที่ทำเหมืองมีเนื้อที่ประมาณ 51-0-15 ไร่ และบริเวณที่เป็นที่ราบที่ยังไม่ได้ทำเหมืองเป็นพื้นที่เกษตรกรรมสำหรับปลูกพืชไร่ (ดังภาพที่ 1-1 และรูปที่ 1-2)

1.2.5 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่โครงการฯ เป็นที่ราบและเนินเขาที่อยู่ทางทิศใต้ของภูน้อย (ภูดินแดง) ที่มีความสูงระหว่าง 180 ถึง 256 เมตร เนินระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณโดยรอบที่ราบเชิงเขาขอบเทือกเขาพนมดงรัก กั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา จัดอยู่ในเขตแหล่งหินบะซอลต์อำเภอน้ำยืน ซึ่งเป็นแหล่งหินบะซอลต์ขนาดใหญ่ที่ปรากฏอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอน้ำยืนครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลโง้งสิวีเขียร์เก่าขาม และตำบลยางใหญ่ อำเภอน้ำยืน ครอบคลุมพื้นที่ 68 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นป่าเสื่อมโทรม มีราษฎรครอบครองทำการเกษตร ทำไร่มันสำปะหลัง ปลูกข้าว และปลูกปาล์มหาลิปลัดส พื้นที่ประทานบัตรแปลงนี้อยู่ในพื้นที่คุณภาพชั้นลุ่มน้ำที่ 4 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2528

1.2.6 การทำเหมืองของโครงการ

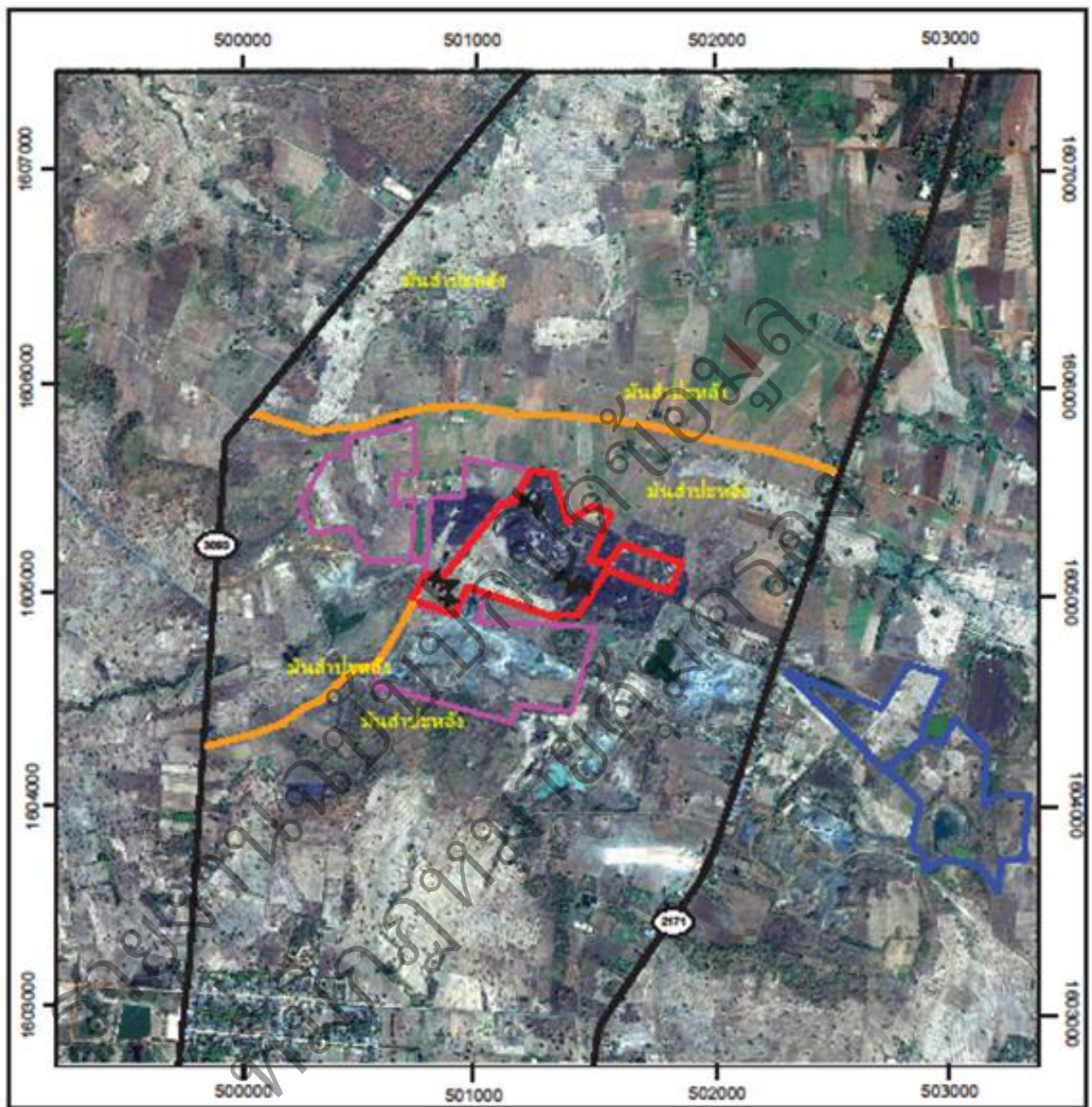
ประทานบัตรแปลงนี้จะทำเหมืองโดยวิธีการเหมืองทาบ (Open pit) ตลอดอายุโครงการฯ โดยใช้เครื่องจักรกลหนัก เช่น รถแทร็คเตอร์ (Tractor) และรถขุดแบ็คโฮ (Back hoe) สำหรับงานพัฒนา (Mine development) งานผลิตแร่หินอุตสาหกรรมใช้การระเบิดเป็นงานหลัก

การเดินหน้าเหมืองจะดำเนินการผลิตแร่เป็นชั้นบันได (Benching method) เริ่มต้นจากหน้าเหมืองที่ได้เปิดดำเนินการอยู่แล้ว บริเวณอักษร “ห” แล้วเดินหน้าเหมืองไปตามทิศทางลูกศรชี้ ความสูงของชั้นบันไดหน้าเหมืองไม่ให้สูงเกิน 5 เมตร ความกว้างไม่ต่ำกว่า 5 เมตร จำนวน 3 ชั้นบันได

ภาพที่ 1-1 ลักษณะกิจกรรมบริเวณพื้นที่โครงการ

รูปที่ 1-2 การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในพื้นที่โครงการและพื้นที่ใกล้เคียง

1.3 แผนการดำเนินงานของโครงการ

1.3.1 แผนการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ทางโครงการได้มอบหมายให้ บริษัท พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำกัด เป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตรที่กำหนด พร้อมทั้งรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเสนอปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขและการดำเนินการเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

1.3.2 แผนการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะเป็นการตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ, ระดับเสียง, แรงสั่นสะเทือน , การตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ , การตรวจวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่ทำงาน และการตรวจวัดปริมาณเสียงสะสม (Noise Dosimeter) ในพื้นที่ทำงาน พร้อมทั้งสรุปผลการตรวจวัดเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด เพื่อเสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ สำหรับการตรวจประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดของการเห็นชอบในรายงานฯ มีแผนการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังตารางที่ 1-1

ตารางที่ 1-1 แผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

คุณภาพสิ่งแวดล้อม	ดัชนีที่ตรวจวัด	ระยะเวลาการตรวจวัด	สถานีตรวจวัด
1. คุณภาพอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> - ปริมาณฝุ่นละอองรวมในบรรยากาศ (TSP) เฉลี่ยในรอบ 24 ชั่วโมง - ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอนในบรรยากาศ (PM-10) เฉลี่ยในรอบ 24 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 3 วันต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ปีละ 2 ครั้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนกรกฎาคม 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน 3 สถานี ได้แก่ 1. บ้านราษฎรหลังที่ใกล้ที่สุดบ้านเกษตรภูทองทางด้านทิศเหนือ 2. วัดโนนทอง 3. บ้านเกษตรภูทอง
2. ระดับเสียง	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง (Leq 24 hrs.) และระดับเสียงสูงสุด (Lmax) เป็นระยะเวลา 3 วันต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ปีละ 2 ครั้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนกรกฎาคม 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน 3 สถานี ได้แก่ 1. บ้านราษฎรหลังที่ใกล้ที่สุดบ้านเกษตรภูทองทางด้านทิศเหนือ 2. วัดโนนทอง 3. บ้านเกษตรภูทอง
3. ความสั่นสะเทือน	<ul style="list-style-type: none"> - ความสั่นสะเทือน (Vibration) โดยการตรวจค่าความเร็วอนุภาคสูงสุด ค่าความถี่ ค่าการขจัด และค่าแรงอัดอากาศจากการระเบิด หน้าเหมืองของโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ปีละ 2 ครั้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนกรกฎาคม 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน 1 สถานี ได้แก่ 1. บ้านราษฎรหลังที่ใกล้ที่สุด บ้านเกษตร ภูทองทางด้านทิศเหนือ
4. คุณภาพน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นกรด-ด่าง (pH) - ความขุ่น (Turbidity) - ปริมาณของแข็งแขวนลอย (SS) - ปริมาณของแข็งละลาย (TDS) - ความกระด้าง (Total Hardness) - ปริมาณซัลเฟต (Sulfate) - ปริมาณเหล็กกรวม (Total Iron) - ปริมาณตะกั่ว (Lead) - ปริมาณแคดเมียม (Cadmium) - ปริมาณสารหนู (Arsenic) 	<ul style="list-style-type: none"> - ปีละ 2 ครั้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนกรกฎาคม 	<p>น้ำผิวดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวน 1 สถานี 1. บ่อรับน้ำของโครงการ (Sump) <p>น้ำใต้ดิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวน 1 สถานี 1. บ่อบาดาลบ้านเกษตรภูทอง ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 1-1 แผนการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

คุณภาพสิ่งแวดล้อม	ดัชนีที่ตรวจวัด	ระยะเวลาการตรวจวัด	สถานีตรวจวัด
5.คุณภาพอากาศในพื้นที่ทำงาน	- ตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก (Respirable Dust) ที่ตัวบุคคลของพนักงานในขณะปฏิบัติงานบริเวณหน้าเหมือง	- ปีละ 2 ครั้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนกรกฎาคม	1. พนักงานเจาะรูระเบิด 2. พนักงานขับรถแบคโฮ 3. พนักงานขับรถบรรทุกเข้า-ออกโรงโม่ 4. พนักงานบริเวณปากโม่ใหญ่ 5.พนักงานบริเวณตะแกรงคัดขนาด 6. พนักงานรักษาความปลอดภัย
6.ปริมาณเสียงสะสม (Noise Dosimeter)	- ตรวจวัดระดับเสียงและวิเคราะห์สภาวะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเสียงด้วยเครื่องวัดปริมาณเสียงสะสม (Noise Dosimeter) ที่ตัวบุคคลของพนักงาน	- ปีละ 2 ครั้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนกรกฎาคม	1. พนักงานเจาะรูระเบิด 2. พนักงานขับรถแบคโฮ 3. พนักงานขับรถบรรทุกเข้า-ออกโรงโม่ 4. พนักงานบริเวณปากโม่ใหญ่ 5.พนักงานบริเวณตะแกรงคัดขนาด 6.พนักงานรักษาความปลอดภัย